

Моніторингове дослідження щодо рівня адаптації учнів 1 класу в 2025/2026 навчальному році

Вид моніторингу – внутрішній.

Актуальність: визначення рівня адаптації учнів 1 класу є важливим для своєчасного виявлення труднощів та забезпечення успішного пристосування дітей до шкільного життя.

Мета дослідження: вивчити та оцінити рівень адаптації учнів 1 класу до умов Нової української школи, виявлення можливих труднощів у процесі пристосування; спроектувати на основі досліджень заходи з підвищення якості викладання предметів, згуртування колективу, створення комфортних умов навчання; надати необхідну організаційно-методичну допомогу вчителю 1 класу.

Робоча група:

Оксана РАСПУТЬКО – заступник директора з навчально-виховної роботи;

Наталія МОЗГОВА - заступник директора з навчальної роботи;

Юлія МОХНУШКО – соціальний педагог

Галина ПАВЛЮЧЕНКО – класний керівник 1 класу

Ірина ЛУК'ЯНЕНКО – учитель англійської мови.

Завдання дослідження:

1. Діагностувати рівень шкільної зрілості (пізнавальної, особистісної, соціальної) першокласників.

2. Проаналізувати емоційний стан та ставлення дітей до школи, вчителів та однолітків.

3. Оцінити формування навчальної мотивації та здатності доволіно керувати своєю поведінкою.

4. Розробити рекомендації для вчителів, батьків та адміністрації закладу освіти з метою корекції адаптаційного процесу.

Об'єкт дослідження: процес адаптації учнів 1 класу.

Суб'єкти дослідження: учні 1 класу, їхні батьки, вчителі, соціальний педагог.

Методи дослідження:

Збір даних: анкетування батьків першокласників, діагностика «Будиночок» Н.Гуткіної, спостереження на уроках та перервах, оцінка активності, уваги, взаємодії з однолітками та вчителем, соціальним педагогом.

Обробка даних: опрацювання та аналіз отриманих даних, узагальнення результатів, підготовка аналітичної довідки.

Термін проведення моніторингового дослідження: 29 вересня - 15 жовтня 2025 року.

Програма дослідження щодо рівня адаптації учнів 1 класу в 2025/2026 навчальному році

I етап (Підготовчий):

- Формулювання мети та завдань дослідження.
- Визначення вибірки (учні 1 класу, батьки, педагоги).
- Планування дослідження, підбір та підготовка діагностичного інструментарію

II етап (Практичний):

- Анкетування батьків учнів 1 класу (очний формат).
- Спостереження за поведінкою учасників освітнього процесу в різних ситуаціях (на уроках, перервах, під час перебування в укритті, оцінка активності, уваги, взаємодії з однолітками та вчителями.)

III етап (Аналітичний):

- Обробка та систематизація отриманих даних.
- Аналіз результатів анкетування.
- Виявлення сильних сторін та проблемних зон.

Очікувані результати

На основі аналізу отриманих даних буде вивчено та оцінено рівень адаптації учнів 1 класу до умов Нової української школи, виявлено можливі труднощі у процесі пристосування; спроектовано на основі досліджень заходи з підвищення якості викладання предметів, згуртування колективу, створення комфортних умов навчання; надано необхідну організаційно-методичну допомогу вчителю 1 класу.

Висновки та рекомендації

- Зіставлення результатів від різних груп респондентів.
- Розробка програми дій для усунення виявлених недоліків.
- Формування рекомендацій для адміністрації, педагогів, батьків та учнів, соціального педагога.
- Оприлюднення результатів дослідження на офіційному вебсайті закладу.

Додатки

- Результати анкетування.
- Аналітична довідка за результатами дослідження.

ДОВІДКА
за результатами моніторингового дослідження
Бочечківського ЗЗСО І-ІІІ ступенів
щодо рівня адаптації учнів 1 класу в 2025/2026 навчальному році

Мета опитування – вивчити та оцінити рівень адаптації учнів 1 класу до умов Нової української школи, виявлення можливих труднощів у процесі пристосування; спроектувати на основі досліджень заходи з підвищення якості викладання предметів, згуртування колективу, створення комфортних умов навчання; надати необхідну організаційно-методичну допомогу вчителю 1 класу.

Період опитування – 29 вересня - 15 жовтня 2025 року.

Тип опитування – анонімне анкетування, діагностика «Будиночок».

Діагностика проводилася з метою визначення рівня готовності дитини до шкільного навчання, рівня розвитку дрібної моторики, зорово-моторної координації, довільності поведінки, працездатності, уважності, а також особливостей, що дозволяє оцінити загальний стан адаптації до умов навчання у школі.

У дослідженні взяли участь 9 учнів 1 класу, із них - 6 дівчаток та 3 хлопчики. Для дослідження соціальним педагогом було обрано діагностику «Будиночок» (матеріали діагностування додаються).

Аналіз робіт показав, що переважна більшість учнів успішно впоралася із завданням. Малюнки виконані охайно, чітко, зі збереженням пропорцій, симетрії та основних деталей будиночка. Це свідчить про достатній рівень сформованості графомоторних навичок, уважність, посидючість, а також здатність діяти за зразком і виконувати інструкцію дорослого.

Діти працювали спокійно, впевнено, із зацікавленням, проявляли старанність. Більшість учнів правильно сприйняли завдання, проявили вміння зосереджуватись і доводити роботу до кінця. Така поведінка свідчить про високий рівень адаптації до шкільного середовища, позитивне ставлення до навчальної діяльності, сформованість навчальної мотивації та вольових якостей.

У незначній кількості дітей спостерігалися певні неточності — нерівні лінії, дещо спотворені пропорції, слабке натискання олівця або пропуск окремих елементів будиночка. Такі особливості не є свідченням труднощів адаптації, а швидш, рівні розвитку дрібної моторики, просторового мислення чи особливості емоційного стану під час виконання завдання.

Подібні нюанси можуть бути скориговані у процесі подальшої навчальної діяльності, особливо за умови підтримки з боку вчителя, використання вправ на розвиток координації рухів, зорової уваги та графічних навичок.

Отримані результати свідчать про те, що більшість дітей уже адаптувалися до нових соціальних вимог шкільного життя. Вони демонструють упевненість у власних діях, позитивне емоційне ставлення до навчального процесу, здатність до саморегуляції та довільної організації поведінки.

Рівень виконання завдання говорить про достатній розвиток довільності психічних процесів — уваги, пам'яті, мислення, а також про позитивне ставлення до вчителя і самої навчальної діяльності. Це свідчить, що шкільна адаптація більшості дітей проходить успішно і без виражених труднощів.

Висновок за методикою «Будиночок» Н. Г. Гуткіної

За результатами діагностики адаптації учнів 1 класу за методикою «Будиночок» Н. Г. Гуткіної встановлено, що більшість першокласників (6 учнів — 66,7%) показали високий рівень шкільної адаптації. Вони впевнено й охайно виконували завдання, зобразили всі деталі будиночка, дотримуючись структури, пропорцій та послідовності. Малюнки чіткі, акуратні, виконані з інтересом і старанністю, що свідчить про добрий рівень розвитку дрібної моторики, уваги, саморегуляції та позитивне ставлення до навчальної діяльності.

У трьох учнів (33,3 %) зафіксовано середній рівень адаптації. Роботи цих дітей відзначаються окремими неточностями у пропорціях і лініях, меншою акуратністю виконання. Це може бути пов'язано з індивідуальними особливостями розвитку дрібної моторики або процесом поступового звикання до навчальної діяльності.

У цілому результати методики свідчать про те, що колектив 1 класу добре адаптувався до шкільного середовища. Більшість учнів демонструють високий рівень готовності до навчання, працездатності, самостійності та емоційної стійкості. Вони вміють слухати інструкцію, діяти за зразком, акуратно виконують роботу, проявляють інтерес до завдання і позитивне ставлення до навчального процесу. Рекомендовано продовжувати роботу над розвитком графічних навичок, точності рухів та формуванням стійкої уваги в ігровій та навчальній діяльності.

У ході проведення моніторингового дослідження рівня адаптації першокласників було проведено анкетування їх батьків (результати анкетування додаються).

Метою анкетування батьків учнів 1 класу є виявлення рівня адаптації першокласників до шкільного навчання, визначення емоційного стану дітей, ставлення до школи, вчителя та однокласників, а також з'ясування труднощів, які можуть виникати в період пристосування до нових умов навчання.

В анкетуванні взяли участь усі батьки учнів 1 класу – 9 осіб.

За результатами анкетування батьків першокласників встановлено, що 100 % дітей мають високий рівень шкільної адаптації. Батьки зазначають, що їхні діти охоче відвідують школу, виявляють інтерес до навчання, легко приймають новий режим дня та вимоги шкільного життя.

Учні із задоволенням спілкуються з однокласниками, активно взаємодіють із педагогами, дотримуються правил поведінки в колективі. Емоційний стан стабільний, переважають позитивні емоції, бажання навчатися та відвідувати школу.

Батьки також відзначають, що діти рідко скаржаться на втому, не мають труднощів у виконанні навчальних завдань, легко долучаються до спільної діяльності. Взаємини в колективі доброзичливі, конфліктні ситуації практично відсутні.

Отже, узагальнення результатів анкетування свідчить, що всі першокласники успішно адаптувалися до умов навчання у школі. Це демонструє сприятливий психологічний клімат у класі, належну організацію освітнього процесу та ефективну співпрацю педагогів і батьків у створенні комфортного середовища для дітей.

Рекомендації:

1. Класному керівнику 1 класу Галині ПАВЛЮЧЕНКО, учителям 1 класу:

1.1. Продовжити практику застосування ігрових та інтерактивних форм роботи на уроках для підтримки мотивації до навчання та зниження психоемоційного напруження.

1.2. Забезпечити гнучке дотримання режиму дня, передбачаючи чергування навчальної діяльності з активним відпочинком (фізкультхвилинки, динамічні паузи) з урахуванням санітарно-гігієнічних вимог.

1.3. Активізувати індивідуальну роботу з учнями групи ризику, які виявляють ознаки дезадаптації (підвищена тривожність, швидка втомлюваність, труднощі у взаємодії з однолітками), за погодженням з батьками та у співпраці з психологічною службою закладу.

1.4. Провести індивідуальні консультації з батьками учнів, які потребують додаткової підтримки.

2. Соціальному педагогу Юлії МОХНУШКО:

2.1. Розробити та провести цикл корекційно-розвивальних занять для учнів 1 класу, спрямованих на розвиток комунікативних навичок, емоційної стійкості та зняття тривожності.

2.2. Надавати своєчасну методичну та консультативну підтримку класному керівнику 1 класу у роботі з адаптації першокласників.

2.3. Підготувати інформаційний буклет/рекомендації для батьків щодо особливостей організації режиму дня та допомоги дитині вдома під час адаптаційного періоду.

2.4. Надавати підтримку усім учасникам освітнього процесу, особливо внутрішньо переміщеним особам та сім'ям військовослужбовців.

3. Заступнику директора з навчальної роботи Наталії МОЗГОВІЙ:

3.1. Продовжити діяльність щодо налагодження систему роботи з адаптації та інтеграції здобувачів освіти до освітнього процесу.

3.2. Організувати обмін досвідом між вчителями початкових класів щодо використання ефективних методів та прийомів роботи з першокласниками.

Директор

Тетяна КОРОСЬКО